

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarici, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, 1, 17.

Izhaja vsak dan, izven
nedelje in praznike, ob
pol. 6. uri popoldne.

Po pošti prejemaj:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 —
četrt 6,50 —
mesec 2,30 —

V upravnštvu prejemaj:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 —
četrt 5 —
mesec 1,70 —

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 62.

V Ljubljani, v petek 15. marca 1901.

Letnik XXIX.

Slabi duhovniki v katoliški cerkvi.

V naslednjem podajamo nekatere krepke misli iz govora slovečega dunajskega govornika, redemptorista P. Jurija Freunda. Pridigar je tedaj iz reda v nedavnem času tudi v izvestnem slovenskem listu toliko zasramovanega moralista, sv. Alfonza Liguorija.

P. Freund je odgovoril na navadne ugovore proti duhovnikom, ki tu slede:

»Duhovniki so vladohlepni«.

Kolikor sem jaz podučen, gospod ministrski predsednik tostran Litave ni duhovnik, drugi nositelji portfeljev tudi ne, sekcijški načelniki tudi ne, generali in štabni častniki tudi niso duhovniki; in to so gotovo zelo vplivne osebe.

Meni se navzlic mnogemu raziskavanju ni posrečilo dognati, da bi sploh kak župnik ali celo kapelan po teh mestih hrepenel. Obsodili bi ga blodnega veličja.

Če je res, da je denar sveta vladar, se morajo denarni kralji imenovati vplivne osebe. Kje pa so upravni svetniki velikih denarnih zavodov duhovskega stanu? Kje so duhovni borzni kralji?

Ali je duhovnik zato vladohlepen, ker pridiguje? Ker si upa dobro kot dobro in slabo za slabo imenovati, kjerkoli je najde? Ker se ne da oplasiti in ni podoben mustastemu psu, ki ne zalaja, kadar preti nevarnost? Ker se brani odpasti in imenuje odpadnike imenoma? Potem bi se pa ljubemu Zveličarju slabo godilo, ako bi danes med nami živel in pridigal, in se bal imenovati farizeje »gadjo zalego« (Mat. 12, 34); potem bi sv. Pavla prav gotovo že davno ovadili, ker je malopridneža Elima dobro razkrinkal in ga javno imenoval sina hudičevega. (Dej. ap. 13, 10). Ali ne živimo v času, ko so besede »prostost, enakost« razglasili? In če ima vsak močiček in vsaka ženica pravico do prostosti, le duhovnik ne? Ali ne sme misliti, govoriti in delati pri

vprašanjih, ki se tičejo sreče ali gorja človeštva, čeprav je le črna sreča in črna gorje? Ali je nehal biti človek, ker je postal duhovnik? Ali je izgubil pamet, odkar mu je položil škof roko na glavo? Ali mu je bogoslovna veda tako glavo zmedla, da je prišel ob zdravo pamet? Ali je zanj izguba, da ni obsedel že na gimnaziji, da je dokončal višje nauke in morebiti še celo doktor postal? Ne, duhovnik ima pravico, kakor vsak državljani, sodelovati, ako gre za javni blagor ljudstva, in ga imenovati vladohlepne, ker si je svest svojih pravic, to je nizko naltolcevanje.

»Duhovniki pa so silno bogati.«

Čudno, vsak človek bi rad bogat bil. Vsak si prizadeva, da bi obogatel, vsakega blagrujejo, ki je bogat, le duhovniku očitajo bogastvo. Ni mi pa jasno, odkod prileti duhovniku bogastvo? Na kratko raziskujmo!

So duhovniki — naj se mi veruje ali ne, vendar je tako — mnogo duhovnikov, ki osebo ne razpolagajo z nikakim denarjem, niti z belicem. N. pr. če srečaš je zuita, ali dominikana, frančiškana ali redemptorista, si lahko prepričan, da ta duhovnik ali nima niti beliča v žepu ali le toliko, kolikor je prejel od predstojnika za gotove namene. Pride domu, pa mora ostali denar oddati. Nič nima zase. Tudi ne sme prosto razpolagati z denarjem.

Toda dovolj o tem!

Vzemimo duhovnika iz najštevilnejše vrste — kapelana. Kako pride ta do »neizmernega bogastva«? Navadno je revnih starišev sin. Bogati stariši morejo le izjemoma doživeti, da postane njih sin duhovnik.

S težavo si je v letih studij pridobil potreben denar za knjige in za drugo. S praznimi žepi je stopil v duhovski stan, in sedaj se pa čudite čudežem — sicer taje čudeže — naenkrat je postal bogat! To je več, kakor zlata palica Midova. Kake velikanske dohodke pa ima kapelan?

Pa župnik! Marsikateri kapelan noče župnik postati, ker bi se mu kot župniku

tudi ne godilo boljše in ima župnik stroške, katerih bi ne zmogel.

»Pa vendar so tudi bogati župniki in škofje.« Naj si bo! Ali je to zločin? Ali ni dobiti celo socialno demokratških poslancev, ki so milijonarji? Tiho! Ne govorim o Avstriji in o avstrijskih poslancih.

Važno bi bilo vprašanje: Kako je prišel ta in oni prelat do bogastva in kako porablja bogastvo? Predaleč bi zavedlo, ako bi razložil, kako so nastale bogate nadarbine; prav gotovo ne po oderuštvi, po krivi krivi in poneverjenju. Nadarbinarji pa niti niso posestniki, so le oskrbniki nadarbin. Sinu zadnjega proletarca je odprta nadarbina, ako se zanjo kvalificira. K cerkvenim službam je pot odprta tudi otrokom najrevnejših! Ako bi ne bilo takozvane »mrtni roke«, bi velikega števila dobrodelnih zavodov ne bilo. Reveži so vedno najraje potrkali pri župnišču in samostanskih vratih.

Da le še na nekaj namig em. V francoski zbornici je bil pred kratkim govor o bogastvu redovnikov in bodo njih imetje proglasili kot narodovo last, seveda na krivičen način! Pa je pokazal neki zastopnik na vse drugačne denarne kralje, katerih kar nič ne ostrižejo, s katerih bogastvom bi si revna država pomagala.

Zdaj pridem do zadnje točke. »Duhovniki so nečistniki.«

Tu mi bo pa morala vsaka besedica na ustnicah zamreti! Duhovniki so nečistniki? Odpadniki so to rekli, in ti morajo vedeti!

Ti morajo to vedeti. Kajti preiskali so ves svet, se ustavili v vsakem samostanu, vohali pri vsakem župnišču, zaslišali za priče še celo dvomljivega značaja osebe.

Potrudili so se pošteno — ali nepošteno? — da jim nič ne uide, da svariijo ves svet pred gnjilobo, ki so jo našli na duhovništvu.

Res sijajne vspehe so s tem dosegli! Strmite! Po dolgem, težkem trudu in silni bridkosti se jim je posrečilo, da so našli v

Evropi in Aziji in Afriki in Ameriki in Avstraliji izmed približno 230.000 duhovnikov nič manj, kakor neizmerno število 66, reci šestinšestdeset duhovnikov, ki ne stoje na višku svojega poklica. Prekrasen zmage plen! Pa vi odpadniki, skoro bi vas pomiloval. Vaš trud je bil tako silno naporen, da je bil vreden boljšega vspeha. Vsaj nekaj tisoč ničvrednih duhovnikov bi bili morali dobiti. To bi bilo nekaj! Lahko bi potem glavo visoko nosili radi svojega velečina, da ste svet oprostili tisoč in tisoč grešnih hlapcev. Zdaj pa tako malovredno številce 66!?! In če bi še to bilo....

Le za nekaj pomilujem odpadnike in njih detektive. Pozabili so na najbolj grešnega, bogato bi jih bil oškodoval za tako sramotilno, za nje praznino, namreč na šolskega brata Filamidena. Da je bil oproščen, to nič ne de, kajti, če tudi sicer toliko bobnajo na nedotakljivost sodniških razsodb, ako se gre za duhovnika, velja sodnijska razsodba maj ko piškvav lešnik. — Odpadniki nimajo pravice pasti po slabih duhovnikih, kajti če pustimo vse drugo: Luter Martin taji prostost človeške volje in primerja človeka z oslom, »katerega jezdi zdaj milost, zdaj satan«. Kaj more osel zato, da ga jezdi satan? Ne more ga odvrediti! Pa ostanimo resni!

Vi obrekovavci duhovnikov! Ako bi imeli le trčico sramu in resničutja, ne govorim o ljubezni do bližnjega: vi bi morali postati rudeči, kot kuhan rak. Vaša obrekovalnost je črno ozadje, na katerem toliko lepše odseva nesvarljivo pravno življenje mnogo tisočev duhovnikov.

Nič bi mi ne bilo tesno pri srcu, ako bi vi mesto 66, 666 slučajev prinesli: kajti duhovniki so tudi ljudje, in ljudje se lahko vedno izpodtaknejo in padejo. Duhovniki, ki morajo idealno čisto živeti, bodo padli, globoko padli, ako se ne bodo ustavljali. Iz višine v globino.

Kako pred vsem svetom je upravičen stan, kateremu zamorejo njegovi smrtni

LISTEK.

Nova okna v kapiteljski cerkvi v Novem mestu.

(Konec.)

Oglejmo si dovršena okna! Polmračna, čarobna svetloba, gotski stavbi primerna, lije sedaj skozi nje. Zato pa tem bolj živo stopajo pred oči slike na oknih. Prvo okno na evangelijski strani nad obhajilno mizo predstavlja prizor, ko grof Rudolf Habsburški podari duhovniku, nesočemu sv. popotnico, konja, da more čez narasli hudočurnik. Grof sam vodi za uzdo konja, na katerem sedi duhovnik, v rokah držeč presv. zakrament; poleg brede vodo strežnik z zvončkom in lučjo, grofov spremljevalec pa je zaostal na bregu.

Pod podobo sta dva grba: grb Habsburžanov z grofovsko krono in grb vojvodine kranjske z vojvodsko krono. V sredi med njima je angelj, držeč napis: 1273. Initia Habsburgensia (pričetek Habsburžanov).

Drugo okno poleg velikega oltarja na evangelijski strani kaže cesarja Fran Josipa I. v ornatu, klečega pred sv. razpelom s ke rubinovimi perotmi, za njim stojita patrona našega vladarja: sv. Frančišek Ser. in sv. Jožef. a pred njim bl. devica Marija z Jezusom v naročju. Spodaj je avstrijski državni

grb s cesarsko krono in zlatim runom ter ogrski grb s krono sv. Štefana; med njima angelj z napisom: 1848—1898. In memoriam annorum Regiminis. (v spomin let vladanja.)

Tretje okno za velikim oltarjem ima samo v krogovičju barvano listnato ornamentiko, a nima slik. Sestavljeno je le iz okroglih zelenkasto rumenih plošč (Butzenscheiben)

Četrto okno tik velikega oltarja na listni strani kaže sv. Očeta Leona XIII. Papež kleči odet v škofovska oblačila pred sv. Petrom, ki mu daje ključ nebeskega kraljestva, na tleh leži tiara, za njim pa stoji angelj z zadevnim svetopisemskim rekom. Med papeževim in kapiteljsko proštijem grbom z mitro in palico je angel z napisom: 1898 Sacerdos iubilans in annum X, kar pomeni: 60 let mašnik.

Peto okno, na listni strani nad kredenco, kaže ustanovitelja novomeškega kapiteljna cesarja Maksimilijana I. v nevarnem položaju na Martinovi peči. Na lovu je zašel, ni vedel ne naprej, ne nazaj. Napiše na listek srčno željo, da bi mu župnik iz bližnjega kraja Zirl iz nižave podelil blagoslov s presvetim Rešnjim Telesom. Listek ovije krog kamenčka ter vrže nizdoli. Njegovi želji se ugoti: župnik je simbolizovan po angelju, držečem Najsvetejše. A že prihaja rešitev: lovec ga reši, vodeč ga v

varno dolino. Tudi tega simbolizuje angelj v lovski opravi. Pod podobo je angelj z napisom: »1493. Maximilianus fundator ecclesiae et capituli.« (Maksimilijan, ustanovitelj cerkve in kapiteljna), na eni strani je grb imenovanega cesarja s krono in zlatim runom, na drugi rodovinski avstrijski grb z nadvojvodsko krono.

Vsaka teh podob je postavljena pod nekak baldahin v poznogotskem slogu, nad baldahinom pa so brezbarvene okrogle šipe. Barve so jako krasne in njih posamezne nuanse jako dobro pogodene. Pogledati treba n. pr. le na prvem oknu obleko grofa Rudolfa: svilnata je, tako se ti zdi. Ali na isti podobi večerna zarja, kako krasna! Kaka naravno je narejen konj, ki s sprednjo nogo tako rekoč poskuša globino vode. Izborna je zadet naš cesar, ravno tako papež, ravno tako se je posrečila slika Maksim. I. Res: ta okna so narejena ne samo tehnično dovršeno, marveč so umetnina v pravem pomenu besede. Tako so se izrekli vsi izobraženci, ki so jih dosedaj videli.

Toda okna imajo še višjo ko umetniško vrednost, ker izražajo lepo, pomenljivo idejo: zvestoba Bogu in cesarju! Ravno nad obhajilno mizo nas učita Rudolf Habsburški in Maksimilijan I. spoštovanja in hrepenenja po angeljskem kruhu, po Jezusu v sv. zakramentu, dva cesarja to učita s svojim lepim izgledom! Naš cesar kaže, kje naj krščanski

državljan zajema moč: pri križanem Bogu Leon XIII. kaže isto, a vrh tega kaže nadnaravno poslanstvo in nadnaravno moč svete cerkve.

L. 1283 za Rudolfa I. se je združila naša dežela z drugimi deželami krone habsburške in ostala vseskozi zvesta: glej prvo okno! Habsburžani so ustanovili mesto in kapitelj (glej peto okno) ter obsipali i mesto i kapitelj z izkazi svoje naklonjenosti, o čemer jasno priča zgodovina.

Verska ideja je tako lepo združena z zgodovino mesta in kapiteljna. Zato pa imajo ta okna, postavljena s precejšnjimi stroški, poleg umetniškega pomena tudi monumentalni pomen: v lepi umetniški obliki spominjajo in opominjajo zvestobo do cerkve in vladarja.

Kamnoseško delo je oskrbel g. Feliks Toman iz Ljubljane, prav lične mreže pa je napravil gosp. K. Zupančič iz Jurjevice pri Ribnici.

Prihodnjo pomlad bo prezbiterij v strogo gotičnih ornamentalnih oblikah preslikan, veliki altar pa prenovljen primerno novemu tabernakelnu in menzi iz belega kararskega marmorja. Dva pozlačena lestenci in pozlačena svetilka za večno luč, nov gotski krstni kamen in tudi lepši slogu primeren tlak, vse to bo storilo naš prezbiterij lep, da ga mu ne bo z lepa enakega. Bog daj le srečo k srečno započetemu delu prenovljenja!

sovražniki na celém svetu pokazati le pe-
ščico slabih udov!

Državni zbor.

Dunaj, 14. sušca.

Interpelacije.

Koncem včerajšnje seje je ministerski predsednik dr. pl. Körber odgovarjal na nekatere interpelacije ter naglašal v uvodu: Interpelacijsko pravico ima neomejeno vsak član zbornice. Dolžnost vlade pa je, da odgovarja na interpelacije ali pa odgovor odkloni ter navede tudi vzroke. Čim višje cenimo popoln parlamentarizem, tem raje se uklanjamo svoji dolžnosti. In za se izjavljam, da se ne obotavljam vsakemu odkrito odgovarjati. Ako pa hočemo temeljito odgovarjati, potrebujemo obširnih preiskav v oddaljenih krajih. Vsak odgovorni minister mora stvar presoditi na podlagi aktov. To pa je mogoče, ako se poslanci v manjši meri poslužujejo interpelacijske pravice. Znano mi je, pravi minister, da se morajo poslanci ozirati na razne želje svojih volivcev. A če pomislimo, da je bilo v kratkem času vloženih do 500 interpelacij, potem je pač naravno, da preiskave večkrat ovirajo normalno pot uprave. Na to naj se poslanci ozirajo, ako vlada takoj ne odgovarja na razne interpelacije.

Na to je ministerski predsednik odgovarjal na razne interpelacije. Vložene so bile štiri interpelacije, ker je dunajska policija po nepredvidnosti zaprla neko Francozinjo, misleč, da se potepa po mestu. Minister obžaluje ta dogodek, ki je posledica nepazljivosti in raznih slučajev. Dotična ženska je bila nedolžna in proti uradnikom se je pričela disciplinarna preiskava.

Glede uravnave Donave na Gor. Avstrijskem naglašala minister, da država vsako leto prispeva velike svote in hoče delo nadaljevati.

Na interpelacijo poslanca Robiča glede mosta čez Dravo v Mariboru naglašala minister, da je načrt v delu in da hoče ministerstvo pospešiti zgradbo mostu.

Na interpelacijo glede bolniškega zavarovanja delavcev odgovarja minister, da vlada pripravlja reformo in razširjenje obveznega zavarovanja delavcev za slučaj bolezni. V tem oziru je vlada zasledila mnoge nedostatke. Organizacijo zavarovanja je treba izboljšati, dotične zakone tako premeniti, da bodo zavarovanci sodelovali pri upravi blagajne, a da bodo tudi blagajne v boljšem redu.

Glede ogerske živine, ki prihaja čez mejo, se minister sklicuje na naredbi z dne 21. septembra 1899 in z dne 1. decembra 1900. Tu pripomnimo, da dotični naredbi ne zadoščati željam avstrijskega prebivalstva glede oglada živine. Živinozdravniki sami priznavajo, da imajo Ogri v tem oziru preveč pravic.

Vloženi sta bili tudi dve interpelaciji glede pokojninskega zavarovanja zasebnih uradnikov. Ministerski predsednik pojasni, da je vlada leta 1896 pričela poizvedbe o stanovskih razmerah zasebnih uradnikov in jih leta 1898 končala. Na podlagi teh poizvedeb je ministerstvo za notranje posle izdelalo načrt zakona glede pokojninskega zavarovanja zasebnih uradnikov. Dotični načrt vlada v kratkem predloži državnemu zboru.

Dr. Ofner je zahteval izvršilno naredbo k noveli o domovinski pravici z dne 5. decembra 1896. Ministerski predsednik pripomni, da se v tem oziru doslej ni pritožila še nobena občina. Stranke se morejo pritoževati na politična oblastva. In tem potom je mogoče pojasniti posamezne nedostatke in krive nazore pri občinah.

Odgovarjajoč na interpelacijo glede oskrbovanja umobolnih naglašala ministerski predsednik, da so dotične zakonite določbe nezadostne, pomanjkljive. Vlada hoče v tem oziru sklicati komisijo veččakov, da jej načrtajo potrebna navodila.

Dr. Ofner se je v interpelaciji pritoževal, da vlada ne dovoli deželnim zborom zadostnega časa za pravočasno rešitev deželnih proračunov in da morajo deželni odbori prositi za podaljšanje deželnih priklad. Ministerski predsednik odgovarja, da se je to že leta 1862 in pozneje večkrat zgodilo. Vlada prizna, da to ni v redu, in

hoče v bodoče pravočasno sklicati deželne zbore.

Ministerski predsednik je odgovarjal še na nekatere manj važne interpelacije. Stem je bila včeraj ob 5. uri seja končana, prvič brez ropota in krika. Morda so radikalci na levi in desni pozabili na galerijo.

Železnice.

Včeraj se je pričelo tudi prvo branje vladne predloge o zgradbah raznih železnic. Prvi je govoril češki posl. Formanek ter izjavil, da bodo češki poslanci glasovali proti predlogi. Oni sicer privoščijo železnice južnim deželam, toda za vodne ceste na Češkem in Moravskem ni vinarja v proračunu. Železnice bodo stale nad 470 milij. kron. Češka sama bode plačala skoraj četrtino teh stroškov, a dobila le kratko železnico za okroglih 9 mil.

Čehi bodo torej glasovali proti predlogi, vendar je večina v zbornici zagotovljena.

Že včeraj je bilo oglašanih 80 govornikov, danes se novi oglašajo. Vendar je upanje, da bode prvo branje jutri končano in da se železniški odsek že prihodnji teden loti svojega dela.

Današnja seja.

se je pričela ob 12. uri. Začetkom seje je bilo zopet nekaj krika. Nemški nacionallec dr. Berger je vprašal predsednika, ali hoče posredovati pri naučnem ministru in za notranje posle, da prepovesta patru Frennd cerkvene govore proti prusakom. To je že skrajna predrznost, a predsednik tudi dovolj nepreviden, ker je obljubil posredovanje. Seveda je to izjavil, da pomiri kričače, toda stvar ne spada v njegov delokrog. Ako je Bergerju Frennd na potu, naj sam govori z vlado, v zbornici pa naj opusti svoje harlekinade.

Nato je zbornica nadaljevala razpravo o železnicah. Do 4. ure so govorili dr. Sylvester, Kaftan, želez. min. Wittek, dr. Scheicher in dr. Ellenbogen.

Šolski odsek.

je imel sinoči od 6. do 9. ure sejo. Razprava se je vršila o predlogih soc. dem. in nem. nacionalcev glede disciplinarnega zakona za učitelje. Predlagatelj Schreiter, Seitz in Pacher hočejo za ljudske učitelje, kakor je naglašal poročevalec grof Stürgkh, popolno svobodo v šoli in izven šole, v politiki in slovstvu, privilegije, kakor jih nima noben uradnik.

Najostudnje je v odseku govoril učitelj Seitz, ki je že znan po govorih v zbornici in o katerem je Lueger trdil, da taki učitelji ne spadajo v šolo. To, kar ti zahtevajo, nasprotuje § 11. drž. tem. zak., kakor tudi §§ 9 in 10 mejverskega zakona iz l. 1868 ter § 54 ljud. šol. zak. iz l. 1883.

Sinoči jim je ugovarjal samo dr. Gessmann. Tudi naučni min. dr. vit Hartel je kratko izjavil, da bi bilo treba preje prenameniti vse označene zakone. To pač lahko priznamo, da so vse te določbe nejasne in treba več jasnosti. Toda to, kar Seitz, Schreiter in tovarši zahtevajo, so prazne sanje. O priliki obširneje poročam o tem vprašanju.

V odsek za državno žganjarino sta bila danes iz »Slovanskega središča« izvoljena dr. Dlužanski in dr. Žitnik.

Prihodnja seja je jutri.

Politični pregled.

V Ljubljani, 15. marca.

Liberalni napor proti duhovnim vajam.

Znano je, da je ni skoro stvari, ki bi liberalce tako strašila, kot duhovne vaje za srednješolsko mladino. Beseda božja bi se mladini ne smela tolmačiti, da bi mladina bila prej zrela za liberalne naklepe. V tej sodbi so združeni vsi liberalci brez razlike narodnosti. Doslej so liberalci proti duhovnim vajam zabavljali po svojem umazanem časopisju, sedaj so pa prenesli to delavnost v občinske zastope. Linški liberalni občinski zastop prednjači v tem oziru avstrijskim liberalnim občinskim svetom, ker je sklenil protest proti duhovnim vajam, ki se vrše z dovoljenjem učne oblasti, ter je sklenil svoj »protest« naznaniti deželnemu šolskemu svetu in vodstvom sred-

njih šol. Prav nič se ne bomo čudili, ako za Lincem sledi Ljubljana.

Nemci pri delu.

Boj proti Poljakom dobiva na Nemškem vsak dan ostrejši obliko. Vsak dan prinaša kako novo vest o nemškem nasilju. Sedaj se poroča iz Berolina, da se poskuša 114 poljskim gimnazijcem uničiti eksistenco s tem, da se jih je obtožilo, da imajo skrivne družbe. Tudi nekaj duhovniških semenišč na Pruskem Poljskem je zadela ista obtožba. Nič manj kruto Nemci ne postopajo v Alzaciji in Lotaringiji. Pred 30 leti je znašalo ondi število občin, ki niso imele nemškega poslovnega jezika 428, sedaj je takih občin še 311, torej se je Nemcem pri 117 občinah posrečila germanizacija.

Zmešnjave na Ruskem.

Atentat na ruskega naučnega ministra se sedaj splošno spravlja v zvezo z zaroto, ki je po Rusiji daleč razširjena in ima svoja središča baje v Kijevu in Olesu. Naučni minister Bogoljepov je bil, ki je svetoval, naj se 300 ruskih vseučiliščnikov radi nemirov v Kijevu utakne v vojaške suknje. O končni usodi oni 18 dijakov, ki niso hoteli izvršiti vojaške prisege, se nič ne ve, in to razburja radikalno strujo, ki dobiva vedno več pristašev. Centralni odbor ruskih nezadovoljnejev je sedanjega položaja lahko vesel. Nemiri mej dijaštvom so se zadnje dni ponovili. Varnost carske rodbine pri vednem hujkanju radikalcev ni posebno velika, zato se je carska rodbina preselila kljub snegu v Carskoje selo, kjer se varnostna služba lažje izvršuje. Nad 700 ruskih vseučiliščnih profesorjev se je obrnilo s posebno proklamacijo na dijaštvo, naj se ne pusti zavajati ljudem, ki nimajo z vseučiliščem nobene zveze in zasledujejo namene, kateri Rusiji ne morejo koristiti. Čuje se, da sedanji naučni minister po svojem ozdravljenju namerava odstopiti.

Razmere na Kitajskem.

Dne 12. t. m. se je vršil sestanek poslanikov vlasti, ki so zastopane na Kitajskem. Ruski poslanik se je menda po naročilu iz Petrograda odločno uprl, da bi se s kaznimi kitajskih dostojanstvenikov še nadaljevalo, naj bi bili tudi krivi. S tem hoče Rusija pridobiti Kitajsko, da podpiše mandžursko pogodbo, s katero dobi Rusija moč čez ves kitajski sever. S tem nastopom Rusije je oficijelno porušena edinost poslaničkov. Na kitajskem ozemlju stoji sedaj nad 100.000 ruskih čet in v Petrogradu so se že odločili, to število še pomnožiti in storiti vse, da se tudi Japonski prežene vse veselje, Rusiji metati polena pod noge. Rusija zahteva podpis Kitajske na pogodbo o Mandžuriji v 14 dneh. V Shanghaiju se je vršil sestanek Kitajcev, ki so poslali na cesarja peticijo, v kateri povdarjajo, da bi se s podpisom mandžurske pogodbe razdelila Kitajska. — Japonska je naznanila, da hoče iste pravice, kot Rusija v Mandžuriji, v provinciji fokijski. V lanskim nemirih na Kitajskem je bilo umorjenih 30.000 kitajskih kristijanov in 113 Angležev, 79 Amerikancev, Švedov in Norvežanov, 26 Francozov, 11 Belgijcev in Holandcev, 10 Italijanov in Švicarjev ter nekaj Nemcev.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 15. marca.

Osebnosti.

Dekanom v Bovcu je imenovan č. g. Janez Vidmar, župnik v Breginju. — Občina Šlosberg pri Lučanah je imenovala slovenskega časnikarja č. g. F. S. Šegula, urednika »Südsteirische Presse« svojim častnim članom. — Tajnikom pri go-riskem deželnem odboru je imenovan g. dr. Alojzij Petterin, dosedanji davčni nadzornik. — Zaročil se je včeraj koncipist pri c. kr. dež. vladi Žiga vitez Gussich z gospico grofico Erdödy. — Tretje učiteljsko mesto na trirazredni ljudski šoli v Velikih Laščah je provizorično podeljeno ondodni suplentki gđ. Mariji Hočevnar.

»Slovanski centrom« dr. Tavčarju ne da miru. V »Sl. Narodu« se neprehoma peča s tem klubom — menda zato, ker v hrvatsko-slovenskem klubu nima prav nič besede, temuž so ga posadili prav k vratom. Silno peče dr. Tavčarja in še druge, da ima »Slovanski centrom« mnogo večji ugled v zbornici, nego »hrvatsko slovenski« miš-maš — in da »Slovanski centrom« v

prid ljudstva dela, mej tem ko »Hrvatsko-slovanski« liberalno-klerikalni miš-maš dremlje. Dr. Tavčar pa ne ve zadosti povedati o »smešnosti« »Slovanskega centra«. Čudno je pa le, da je »resni« Hrvatsko-slovenski klub sklenil, spojiti se s Slovanskim centrom, a poslednji je bil tako »smešen«, da je ono resno ponudbo odklonil, ker tako »resnih« parlamentarcev, kakor dr. Tavčar in »la bella compagna« ne sprejme v svojo sredo!

Zopet škandal v »lepem klubu«.

Pod tem naslovom predvčerajšnji »Narod« poroča: »Zopet škandal v »lepem« klubu. Znano je, da so politični otročaji Fressl in tovariši skovali interpelacijo radi prestolnega govora. V ti interpelaciji so obseženi uprav pobalinski napadi na cesarjevo osebo. Prečitala se bo torej v javni seji. To interpelacijo podpisal je tudi član Šusterskičevega kluba, gospod Szajer.« »Slov. Narod« poroča tu izjemoma resnico. Gre pa za konfiskacijo lista »Labske proudy«, ki se tiče prestolnega govora. Samo da je nekatere okolnosti, ki kažejo stvar v pravi luči, previdno zamolčal. Zadevna interpelacija je namreč stavljena v češkem jeziku, kojega poslanec Szajer ni zmožen. Zato se je branil interpelacijo, koje vsebine ni poznal, podpisati, toda Fresslu je mešetaril član mladočeškega kluba gosp. Hofica, ki je Szajerju zatrjeval, da je vsebina interpelacije popolnoma nedolžna, da pa lahko brez skrbi podpiše. Tako jo je g. Szajer podpisal in dal tudi svojemu gališkemu sorojaku podpisati. Ko je g. Szajer izvedel o vsebini te interpelacije, hotel je svoj podpis takoj preklicati — a to ni bilo več mogoče, ker je bila interpelacija že oficijelno sprejeta. Szajer in Berks sta šla osebno k predsedniku Vetterju, a ta ni hotel dovoliti, da se Szajerjev podpis izbriše. To je resnica — ki se bode, če treba, na pristojnem mestu še nadalje razpravljala. Zares nesaravno se je v tem slučaju zlorabila kolegijalnost poslanca Szajerja. — Radovedni smo, li bode »Slov. Narod« tudi to pojasnilo objavil.

Poslanec Žičkar je stavil v držav. zboru predlog, naj se iz drž. sredstev dovoli podpora občini sv. Ema v celjskem okraju.

Javno predavanje. Predavanje dr. Kreka preteklo sredo o razvoji soc. demokracije, anarhizma in kršč. socializma, je bilo dobro obiskano. Prihodnje javno predavanje bode dne 27. t. m. Govoril bode g. dr. Schweitzer o Renanu.

Volitev v krajni šolski svet na Viču. Iz Viča se nam piše: Dne 11. t. m. vršila se je pri nas volitev predsednika krajnega šolskega sveta že v drugokrat in bil je obklat izvoljen na mesto prejšnjega predsednika g. Jakoba Travnja, občespoštovani g. Franc Javornik, trgovec in posestnik na Glincah. Neumevno pa nam je, da se bivši g. predsednik Jakob Traven zadnje volitve niti udeležil ni, ko je bil vendar vsled dopisa okrajnega glavarstva v Ljubljani z dne 27. jan. 1901 izrečno pozvan, da ima stari krajni šolski svet izročiti novemu vse akte in blagajno, kar se pa ni zgodilo.

Nov liberalen slovenski list se je pričel tiskati v »Goriški tiskarni« za Idrijo in okolico. Ime lista je »Jednakopravnost« ter ga izdaja politično društvo »jednakopravnost« v Idriji. Program listu je zmešan. Pravi, da bo njegovo načelo: »Jednakopravnost, bratstvo, svoboda, na narodni in socialni podlagi.« »Deloval« bode tudi za »slovansko liturgijo«.

Napredek slovenskega planinstva. Novo podružnico »Slovenskega planinskega društva« so sklenili ustanoviti rodoljubi v Rušah na Štajerskem za zeleno in ponosno Pohorje in Kozjak, ob katerega silno butajo valovi nemškega morja. Pripravljalni odbor se je že sestavil.

Šest tednov pod snegom je ležal France Erjavec, o katerem smo zadnjič poročali, da se je zgubil. Iskali so ga, pa vse je bilo zastoj, sedaj ga je po naključju našla neka žena v gozdu na obrazu ležečega. Zraven njega je bil dežnik, klobuk in žepna ruta. Imel je pri sebi tudi še ves denar in zdravila, katera je šel iskat na Grosuplje za svojega bolnega očeta; zatorej

o kakem hudodelstvu ni misliti. Najbrže ga je zmešalo, ker je takrat hudo snežilo, tako je nekaj časa blodil, dokler ni opešal in tako našel smrt. Zapustil je vdovo z šestirimi otroci. Naj v miru počiva!

Nova slovenska drama. Cankarjevo novo dramo »Za narodov blago« je izdal tukajšnji knjigotržec g. Schwentner. Več o priliki.

Slovensko združništvo. Slovensko gospodarsko društvo za ptujski okraj je že pričelo poslovati.

Posiv slovenskim učiteljem. Na enorazrednici v Pernicah, pošta Muta-Hohenmauthen na Štajerskem je v II. plačilni razred uvrščeno mesto učitelja in šolskega vodje razpisano. Prošnje se vložijo pri krajnem šolskem svetu. Prosilci morajo biti v slovenščini izprašani. Kolike važnosti je ta na skrajno slov. nemški meji ležeča šola za slov. narod, razvidi se že iz tega, da je marnberški okrajni šolski svet to službo samostalno razpisal in v tem razpisu pozabil (?) omeniti, da morajo biti prosilci slovenske vešči. Slovenski g. učitelji se zato pozivljajo najprijazneje, da se oglašijo za to službo, sosebno ker so Pernice prijazen kraj in so vse tukajšnje razmere (stanovanje itd.) učiteljem jako ugodne.

Premeteni Nemci. Nemci so za občinske volitve v Šostanju napravili načrt, po katerem so gotovo mislili, da zmagojo. Sedaj so uvideli, da nimajo prav nič upanja na zmago in zato Slovencem ponujajo kompromis. Slovenci se tudi na ta lim ne usedejo.

Trnjeva pot Slovenskega Gospodarja. Odločni boj vrliga »Slov. Gospodarja« za gospodarsko osamosvojenje slov. ljudstva privedel je »Slov. Gospodarja« zopet pred mariborske porotnike. Znano je, da je lansko polletje bila nameravana Slomškova slavnost Slovencev ptujske okolice na posestvu posestnika gosp. Gregoreca. Pred slavnostjo je hiša nakrat pogorela. Mnogo se je takrat govorilo, da so jo Nemci nalašč zažgali. Da so take govorice res krožile, potrdil je pred porotniki sedaj celo ptujski župan Ornig, in mnogo priče je potrdilo, da je mogla zažgati le zlobna roka. Ker pa je to govorico zabeležil »Slov. Gospodar«, bil je nakrat — kriv hujskanja proti ptujskim nemškim trgovcem, ki so pred porotniki »strašno tožili, da njihovo protislovensko agitacijo« »Slov. Gospodar« nikakor noče pustiti pri miru. Ptujski trgovec Schnetfink in Ornig pripoznala sta velik vpliv »Slov. Gospodarja« na slovensko ljudstvo ter s pričami župani Wisenjakom, Babosekom, Musekom obtoževala »Slov. Gospodarja«, da se nemški trgovci s slovenskim ljudstvom »nič več ne zastopijo.« Obtoženi bivši odgovorni urednik »Slov. Gospodarja« stavec Avgust Janša, katerega karakterizacijo smo podali že včeraj, je izjavil, da je inkriminovane beležke pisal č. g. Anton Korošec, učni prefekt v mariborskem semenišču, ter je pokazal nekaj rokopisa. Državni pravdnik se je izjavil, da si pridrži pravico sodnega postopanja proti pisatelju. Kot priča zaslišani g. Korošec je izjavil, da bo samo slovenski govoril ter je dejal, da se odpove vsaki izpovedbi. Državni pravdnik je po končanem zaslišanju prič govoril mnogo o krivdi »Slov. Gospodarja« iz »gospodarskega stališča«, nakar so porotniki krivdo obtoženega odgovornega urednika soglasno priznali in Avgust Janša je bil obsojen na 14 dni strogega zapor. Današnji nemškonacionalni listi s Štajerskega so polni psovka na g. Korošca ter zahtevajo, naj ga knezoškof dr. Napotnik odstrani iz semenišča in da slovenski duhovščini prepove vsako sodelovanje pri »Slov. Gospodarju.« Morda bo celo »Slov. Narod« kaj takega zahteval. Te želje »Los von Romarjev« pač kažejo, da je slovenska duhovščina zvesta svojemu ljudstvu, katerega v boju za njegove pravice ne zapusti, ako tudi mora hoditi po — trnjevi poti.

Ljudsko štetje na Koroškem kaže ne samo gospodarskega propada, marveč je za Slovence tudi kaj žalosten dokaz narodnega propadanja! Štetje so narodni naši nasprotniki kaj dobro porabili v svoje strankarsko - zlobne namene. Ker so nemški kliki na razpolago vsi mogoči pripomočki in ker jo podpira v vsem tudi slavna naša vlada, Slovencem zoper to ni bilo v mnogih krajih niti mogoče braniti se! O

izidu štetja v Celovcu smo že poročali. V Borovljah se je našelo 2543 prebivalcev, med temi 1446 Nemcev (!!) in le 1097 Slovencev. Kako hitro ginejo Slovenci v našem kraju, dokazuje to, da je bilo leta 1880. v Borovljah 1174 Slovencev in 746 Nemcev, l. 1890. je bilo 1391 Slovencev in 907 Nemcev. Letos pa so našli kar 300 Slovencev manj kot pred 10 leti, med tem ko je število Nemcev zrastle za več kot 500!! — V Kotmarivasi so našli 1407 prebivalcev, 125 več kakor l. 1890. Med temi je 1006 Slovencev, a 401 Nemcev, — a to v čisto slovenski občini. Šteli so nemčurji. L. 1890. so našli tu samo 113 »Nemcev«. Po kakovosti teh »Germanov« seveda ne smete vprašati! — Beljak šteje z vojniki vred 9712 prebivalcev, brez njih 8861. Slovencev so tu našli samo še 91, dočim jih je bilo l. 1890. še 219. Koliko so jih neki tukaj pohrustali v čast in slavo »nemškega« imena? — Vseh prebivalcev šteje Celovec 24.566, med njimi 2876 vojakov (brez teh torej 21.690). Leta 1890. je bilo 17.690 prebivalcev. Hiš je v Celovcu 1125; l. 1900. jih je bilo 870, sedaj torej 255 več.

Kardinal Missia. »Edinost« je pisala, da ima rojstna vas prevz. kardinala Missia nemško ime. Kolikor je nam znano, je kardinal Missia rojen v občini Hrastje-Mota na Murskem polju. Dovoljujemo si torej uljudno vprašanje, kako je nastala gornja čudna vest v uredništvu »Edinosti«, kjer se nahajajo, kakor znano, le odlični »teologi« in le prve vrste jezikoslovci. Nam se namreč zdi beseda »Hrastje« slovenska, »Mota« pa je vsekako v nas že pridobila domovinsko pravico.

Blato v dežju. Iz Istre se nam piše: Po vsej Buzeščini, Roščini, kolikor sem mogel zvedeti, in po širni Čičariji padalo je v nedeljo večer med dežjem blato na zemljo. Hiše in polja, ležeča na krševitih tleh daleč od vsakojakega blata, bila so pokrita v ponedeljek v jutro z blatom. Jutranji poštni vlak iz Pulja došel je v naše kraje ves oblaten.

Ljubljanske novice. Sitnosti pri električni železnici. Zagradnja elektriške železnice skozi Florijansko ulico hočejo cesto od Florijanske ulice dalje nasuti, kar bi hiše ob desni strani znatno oškodovale. Hišni posestniki ugovarjajo. — Napad. Vagant Karol Lampič je predvečernim zvečer počakal na Dolenjski cesti delavca Franca Srnjaka ter ga s polenom udaril preko rame. Napad se je zgodil iz maščevanja. Lampiča so aretovali. — V luknjo z njim! Po Ljubljani se potepa mlad, majhen, nekoliko grbast mož, ki zna urarsko obrt. Prošajoči po raznih krčmah in hišah ter potem naberačeni denar zapije. Ako se mu denarja ne da, proglašča rožni venec za hinavščino. — Radi mučenja živine so zaprli Ranzingerjevega hlapca Janeza Šubija. — Obsojen Ljubljčan v Gradcu. V Gradcu je dobil sodarski pomočnik Jakob Jakomin iz Ljubljane ker je nekemu Lampelu istaknil oko 18 mesecev ječe. Ob enem je bil obsojen, da mora ranjencu plačati 6000 K za bolečine in 100 K za izgubo pri delu.

Davek na žganje. V seji načelnikov parlamentarnih strank je nek poslanec predlagal, naj bi se davek na žganje povišal za 30 K, kar bi se porabilo potem za zgradbo vodnih kanalov mej posameznimi velikimi rekami avstrijskimi. Od pomnoženja davka na žganje za 30 K, bi prišlo 20 K k dobru deželam, 10 K pa državi.

V Srednji Vasi v Bohinju se snuje novo ognjeglasno društvo.

Pokvarjena pot v Ameriko. Na kolodvoru v Litiji so prijeli kmetskega lanta Lovrenca Vidica, ki je hotel brez izkazov popihati v Ameriko. Poslali so ga domov.

Od Fare pri Kostelu. Pri tukajšnji občinski volitvi, ki se je vršila dne 6. t. m. in katero je osebno vodil g. vladni svetnik pl. Thomann, je bil županom izvoljen gosp. Mihael Jurkovič, posestnik in vinski trgovec od Krkovi. Novi odbor izbral si je županom moža, ki bo sposoben in kos voditi težavne občinske posle, katerih je baš v naši občini mnogo, ker si večina mož mora po svetu s krošnjarstvom kruh služiti, in ravno ti ljudje napravljajo županom v teh krajih mnogo

opravila. Prejšnjemu županu g. Beljanu, ki je skozi več let vestno in natanko opravljal to častno službo in se je sedaj valed visoke starosti in bolehnosti odpovedal tej časti, bodi tem potom izražena priročna zahvala za ves njegov trud. Razume se, da so tudi v novem odboru vsi možje z županom vred odločno katoliško narodnega mišljenja.

Zabodel je v Gabrijah na Goriškem nekdo Nikolaja Toroša iz Boršta. Sumi se, da ga je Janez Šiligoj iz Brdic pri Št. Lovrencu. Šiligaja so že odpeljali v zapor.

Na dve letno ječo je bil radi težke telesne poškodbe pred graškimi porotniki obsojen Anton Schneider iz Škofje Loke.

Naslov »inženr« dobe po vladni predlogi tudi oni, ki so izvršili višjo poljedelsko šolo in napravili državni izpit kakor tudi oni, ki so izvršili rudniške akademije.

500 interpelacij čaka v drž. zboru sedaj odgovora.

Pridige P. Freunda na Dunaju imajo nenavaden uspeh. Cerkev sv. Petra je natlačeno polna. P. Freundova pridiga o sv. Alfonzu Liguori je tako navdušila poslušalce, da so sredi govora govornika prekinili z gromovitimi klici »Bravo!« posebno pri točkah, ko je opisoval povratek anglikanskih duhovnikov v katoliško cerkev. Vse nasprotnike katoliškega gibanja pa je uprav pretreslo, ko je velika množica poslušalcev na P. Freundu poziv, ostati zvesta veri in cesarju, zagromela: »Ja!«. Nemški radikali so hiteli osmešiti se z interpelacijo v državnem zboru.

Od raznih strani. Velikonočne počitnice drž. zbora bodo prav kratke od 28. marca do 10. aprila. Druga vest zopet trdi, da bodo trajale do 17. aprila. Delegacijsko zasedanje se skoro gotovo vrši še-le jeseni. — Umrli je bivši predsednik ameriških združenih držav Benjamin Harrison. — O upeljavi dveletne vojaške službe se je posvetoval francoski ministerski svet. — Dvoboj Derouleda. Iz Curiha se poroča, da je tja došel Derouleda, katerega policija z vso strogostjo nadzoruje, ker na vsak način hoče preprečiti dvoboj. — Angleška potrebuje vojakov. V Milanu je policija ustavila 650 mož, ki so hoteli odpotovati. Skoro vsak je imel pri sebi okolu 200 frankov. Njihovi izjavi, da hočejo odpotovati v Švico se ni verjelo in končno se je dokazalo, da so najeti od angleške vlade za Južno Afriko. Z Italijani bode Angleški pač slabo ustrezno.

Društva.

(Slov. delav. stavbno društvo v Ljubljani) vabi svoje člane k skupni sv. maši v proslavo društvenega zavetnika sv. Jožefa, ki bode v torek dne 19. t. m. (sv. Jožefa dan) dopoldne ob četrt 10. uri v cerkvi Jezusovoga srca. Vabljeni so tudi vsi somišljeniki in prijatelji kršč. delavske organizacije.

(Delavsko podporno društvo v Celju) obhaja svoj društveni praznik na sv. Jožefa, v cerkvi sv. Duha. Ob 8. uri govor, in slovesna sv. maša. Peto bode celjsko pevsko društvo pod spretnim vodstvom g. dr. Ravniharja. Po sv. opravi kratak pogovor v »Narodnem Domu« v društvenih zadevah. K obilni udeležbi vabi odbor.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 15. marca. Posvetovanje kvotnih deputacij se bode sedaj vršilo na Dunaju. Avstrijska kvotna deputacija bode pričela posvetovanja na podlagi starega ključa.

Dunaj, 15. marca. Državna zbornica je izvršila volitev v kvotno deputacijo in nadaljevala prvo branje investicijske predloge.

Dunaj, 15. marca. V drž. zboru je vprašal posl. Breiter min. predsednika ako je res, da dobi Javorski od vlade na leto 40.000 gld. ter je interpeliral radi odlikovanja viteza Javorskega.

Dunaj, 15. marca. Prihodnji teden bode imel državni zbor samo dve seji, ostali čas se porabi za posvetovanja odsekov.

Reka, 15. marca. Včeraj je odplul 21. parnik s konji v Južno Afriko. To pot so ukrcali 450 konj. Prihodnji teden bode odplul zadnji parnik ter je potem ukrcanje konj za Južno Afriko gotovo. Mnogi listi se pritožujejo, da bi v slučaju vojne Avstriji nedostajalo domačih konj.

Zofija, 15. marca. Knez se je izjavil, da vsprejme častno predsedstvo strelskih društev, ako se društva postavijo pod nadzorstvo vojnega ministra.

Rim, 15. marca. V komisijo za posvetovanje o predloženem vladnem načrtu glede finančnih operacij so izvoljeni trije pristaši vlade in osem opozicijske. V razne zbornične odseke so izvoljeni samo kandidati opozicije.

Berolin, 15. marca. Nek ključavničarski pomočnik se je oglasil, da je železo, s katerim je Weiland ranil cesarja, izgubil v bližini prostora, na katerem se je napad vršil. S tem se dokazuje, da napad Weilandov ni bilo pripravljen hudodelstvo.

Pariz, 15. marca. Grof Castellane, ki je včeraj oklofutal glavnega urednika »Figara« Rodaysa, ker je le-ta priobčil v listu, da je grof Castellane ob znanem poskušnem prevratu vprašal Derouleda, kaj bi naredil, ako bi pretendent prišel v Pariz, je bil od Rodaya pozvan na dvboj.

Pariz, 15. marca. Zunanji minister Delcasse se je izjavil o nameravani francoski ekspediciji v Marocco, da tej ekspediciji Angleška ne nasprotuje, ako se ji zagotovi, da obdrži Tanger, Italiji pa Francoska dovoli prosto roko nad Tripolisem, ako Italija ostane napram ekspediciji nevtralna. Natančnejši dogovori mej Italijo in Francosko se bodo še vršili. Rusija smatra ekspedicijo kot zelo nevarno.

London, 15. marca. »Times« javlja, da se bode kraljeva civilna lista na predlog vlade določila na 470.000 funtov šterlingov.

London, 15. marca. Brzojavke, katere je Krüger hotel poslati v Južno Afriko, je angleška vlada preprečila. Krüger torej o stanju mirovnih pogajanj ni nič poučen. Tu se trdno veruje, da bode z udajo Bothe vojna skoro končana. Kot nemogoče (?) se smatra, da bi se Dewet sam upiral.

Bruselj, 15. marca. Iz Pretorije neka brzojavka potrjuje, da se v Južni Afriki skoro sklene mir in sicer na podlagi amnestije, zopetnega sezidanja burskih hiš in dovoljenja notranje avtonomije.

Umrli so:

13. marca. Antonija Heibar, šivilja, 26 let, Rožne ulice 35, plućnica. — Marija Rudman, delavca hčl, 10 mesecev, Poljanski nasip 10, božjast.

14. marca. Ana Biejan, tovarniška delavka, 59 let, Mestni trg 6, ostarelost.

V bolnišnici:

12. marca. Apolonija Vidovič, delavca žena, 41 let, kap. — Alojzij Berce, gostač, 61 let, ostarelost.

Cena žitu na dunajski borzi

dne 14. marca 1901.

Za 50 kilogramov.

Pšenica za pomlad . . .	K	7-86	do	K	7-87
» za maj-junij . . .	»	7-93	»	»	7-94
» za jesen . . .	»	8-00	»	»	8-03
Rž za pomlad . . .	»	7-88	»	»	7-89
» za maj-junij . . .	»	7-81	»	»	7-82
» za jesen . . .	»	7-08	»	»	7-10
Turšica za maj-junij . . .	»	5-49	»	»	5-50
» za julij-avg. . .	»	5-59	»	»	5-60
Oves za pomlad . . .	»	6-63	»	»	6-65

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm.

	Čas opazovanja	Stanje larometra v mm.	Temperatura po Celziju	Veterevi	Nebo	Padavina v mm.
14.	9. včer.	737-4	4-8	sl. jzah.	jasno	
15.	7. jutri.	738-7	2-5	sl. jzah.	jasno	0-0
	2. popol.	737-8	11-2	sr. jzah.	oblačno	

Srednja včerajšnja temperatura 5-9° normale: 3-3°

Prodaj se
klavir.

Cena mu je nizka. — Oglasiti se je pri Alojziju Šveglju-u, organistu v Bukovšici pri Škofji Loki.

II. redni občni zbor
„Kršč. gospodarskega društva v Idriji,
registr. zadruga z omejeno zavezo“,
kateri se vrši
v nedeljo dne 31. marca 1901
ob 4. uri popoldne
v pisarni „Krščanskega gospodarskega društva“.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Prememba računa za leto 1900.
3. Prememba pravil.
4. Volitev 4 izžrebanih odbornikov načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Razni nasveti.

279 1-1

Načelstvo.

VABILO 274 1-1

na

redni občni zbor
„Posojilnice na Slapu pri Vipavi,
registr. zadruga z neomejeno zavezo“,
ki se bode vršil
v četrtek dne 28. marca 1901
ob 3. uri popoldne
v svoji posojilnični pisarni v Vipavi.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Prememba pravil.
3. Odobritev letnega računa in razdelitev čistega dobička.
4. Privoljenje remuneracije načelstvu in nadzorstvu.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.
6. Razni predlogi.

V Vipavi, dne 13. marca 1901.

Načelstvo.

Opomba: Ako bi občni zbor ob zgoraj določenem času ne bil sklepčen, se prične pol ure pozneje drugi občni zbor, ki bode zboroval natančno po zgoraj navedenem „Vabilu“ ne glede na število navzočih zadrugarjev in od njih zastopanih vplačanih deležev.

Isčem

271 3-1

prodajalko

v mojo trgovino z mešanem blagom. Vešča mora biti obeh deželnih jezikov in mora imeti dobra spričevala.

Ivan Žargi,
Kamnik.

Služba organista in cerkvenika

pri mestni župni cerkvi v Škofji Loki je razpisana.

Nastop 1. junija 1901.

275 3-1

Mestni župni urad v Škofji Loki,
dne 12. marca 1901.

Spretna prodajalka,

z dobrimi spričevali, sprejme se takoj v prodajalno mešanega blaga. Prosto stanovanje in hrana; plača po dogovoru. 280 3-1
Ponudbe naj se pošiljajo na **M. Šbil**, trgovina mešanega blaga v Mokronogu.

Prym-peresa,

trpežna, iz najboljšega jekla, obdrža do 6kratno toliko črnila kot navadna peresa, dasi v ceni niso dražja **Prym-pero** ima tudi to dobro lastnost, da ne dela madežev, ako se pregloboko v črnilo pomeči.

Izdaja je v treh vrstah:

Znamka 21639 E F za tanko pisavo,
F za malo debelejšo pisavo
M za navadno belo pisavo

I škatlija — 144 peres stane K 240, po pošti 10 h več. 175 6-4

Edino zastopstvo za Kranjsko:

Ivan Bonač

v Ljubljani, nasproti c. kr. glavni pošti.

Brunolein, izvrstno sredstvo za ohranitev le sojja, preprečuje gnitlobo, ophlost itd. Za trgovce pohištva, mizarje in zasebnike ima v zalogi trdka **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciskanske ulice. 228 15 11-9

Vnanja naročila proti povzetju.

Najboljša uporaba mleka!
Kar največ in najfinejšega surovega masla!

Le mogoče, če se mleku odzame smetana po

Alfa-Separator-ju.

500 prvih priznanj; 167 40-4
v Parizu 1900 „Grand Prix“.

1/4 milijona tacihi strojev v rabi!
Se lahko prenaša na planino.

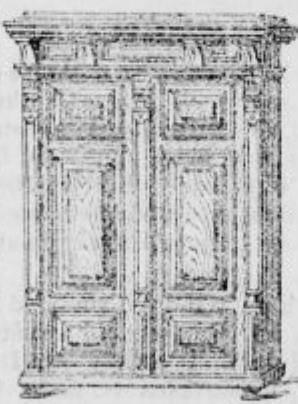
Vsi drugi stroji za mlekarstvo
Popolne oprave za dobivanje sirotke za roko in parno moč.

Načrti, proračuni.

Akcijska družba Alfa-Separator,
Dunaj, XVI. Ganglbauergasse 29.

Ceniki, podučne brožure brezplačno.

Mizarska zadruga
v Št. Vidu pri Ljubljani

se toplo priporoča pred duhovščini in vsemu p. n. občinstvu v naročitev raznovrstne

hišne oprave

ter tudi druge oprave, temne in likare, poljubno

po želji izvršene. — Raznovrstne oprave izvršujejo se v vseh po ljubnih slogih, lastnih in predloženih vzorcih, najtrpežnejše in iz dobro izsušenega lesa po nizkih cenah.

V prav obilno naročitev se priporoča

J. Arhar,
načelnik.

238 2

Lattermannov drevored.

Novo!

Novo!

Prvikrat v Ljubljani.

Električna jamska železnica

Najsenzacijonelneje podjetje te vrste.

269 3-2

Elektriška gonilna moč.

Čarobno razsvetljavo oskrbuje

700 žarnic in 8 obločnic.

Koledar

katoliškega tiskovnega društva
v Ljubljani za l. 1901

z jako zanimivo in rabno vsebino, z imenikom učencev za več ko 400 šolarjev, z zapisnikom bolnikov, gospodarskim zapisnikom itd. stane v „Kataloški Bukvarji“ krasno vezan 2 K 30 h, po pošti pošiljan 10 h več.

Umetnijski zavod
za slikanje na steklo
B. ŠKARDA v Brnu.

Izdeluje zlasti:
cerkvena okna
različne izvršitve,
Ceniki in strokovni svet brezplačno.
Osemkrat odlikovan s prvimi darili

Predzadnji teden!

Glavni dobitok 60.000 kron
v gotovini po odbitku 20 %.

„Invalidendank“-srečke à 1 krono

122 13-10

priporoča **J. C. MAYER v Ljubljani.**

Največja zavarovalna družba za življenje

„The Mutual“
v New-Jorku.

Ustanovljena 1842.

Z nasprotnim zavarovanjem.

Skupno premoženje dne 1. januarja 1900:

K 1489⁶/₁₀ milijonov.

Čisti dobiček v prid zavarovancev leta 1899:

K 38,158.423.

235 10-8

Jamstvena glavnica za zavarovalne pogodbe v Avstriji sklenjena je shranjena pri c. kr. ministerskem plačilnem uradu na Dunaji.

Glavno zastopstvo za Kranjsko:

BRATA POLLAK v Ljubljani.

Dunajska borza.

Dne 15. marca.

Skupni državni dolg v notab.	98.50
Skupni državni dolg v srebru.	98.40
Avstrijska zlata renta 4%.	117.90
Avstrijska krona renta 4%.	98.20
Ogerska zlata renta 4%.	118.—
Ogerska krona renta 4%.	93.—
Avstro-ogerske bančne dolnice, 600 gld.	1675.—
Kreditne dolnice, 160 gld.	711.50
London vista.	240.25
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. val.	117.47 ¹ / ₂

Dne 14. marca.

20 mark	23.50
20 frankov (napoleonov)	19.08
Italijanski bankovci	90.40
C. kr. cekini	11.32
3-2% državne srečke l. 1864, 250 gld.	182.—
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	170.—
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	206.—
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95.75
Tisne srečke 4%.	140.50
Dunavske vravnjavne srečke 5%.	259.25

Dunavsko vravnjavno posojilo l. 1878	105.90
Zastavna pisma av. osr. zem. kred. banke 4%	34.35
Priporočne obveznice državne železnice	427.—
južne železnice 3%	347.25
južne železnice 5%	124.—
dolenjskih železnice 4%	99.50
Kreditne srečke, 100 gld.	401.—
4% srečke dunav. parobr. družba, 100 gld.	399.—
Avstrijskega rubežnega križa srečke, 10 gld.	49.—
Ogerskega	28.—
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	16.30
Rudolfove srečke, 10 gld.	61.—

Salmove srečke, 40 gld.	195.—
St. Genčits srečke, 40 gld.	230.—
Waldsteinske srečke, 20 gld.	391.—
Ljubljanske srečke	58.75
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	282.—
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. r.	6310.—
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	843.—
Akcije južne železnice, 200 gld. ar.	104.—
Splošna avstrijska stavbiška družba	162.—
Montanska družba avstr. plan.	464.—
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	468.—
Papirnih rublev 100	253.50

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zube pri izžrebanju, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulantina izvršitev naročil na berni.

Monjarnična delniška družba
„M E R C U R“
l. Wallzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnili so vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.